

HRVATSKI KNJIŽEVNICI

tema broja: Augustin (Tin) Ujević

broj lista: 23

List učenica III. gimnazije

Zagreb, rujan 2024.

1. godina izdavanja, broj 23

Naslov: **Hrvatski književnici; Augustin Tin Ujević**

Glavni urednici: **Ema Čolo, Nika Klarić, Sara Blažević**

Dizajn: **Ema Čolo, Nika Klarić, Sara Blažević**

Slika 1. : https://www.shutterstock.com/image-photo/makarskacroatia23-june2017-bronze-statue-tin-ujevic-787835488?utm_campaign=image&utm_medium=googleimages&utm_source=iptc

Slike 2. , 3. : **Ema Čolo**

Slika 4. : **Sara Blažević**

Ostali izvori: <https://enciklopedija.hr/clanak/ujevic-tin>

<https://moderna-galerija.hr/tin-ujevic-pjesme-i-zivot/>

Naklada: **1 primjerak**

Uvodnik:

U prošlom broju čitali ste o Zanimljivom Augustu Šenoi, a u ovom ćete čitati o dojmovima učenica Ujevićeve poezije. Osjetite Ujevića očima, ušima, maštom i dušom. Uživajte!

Sadržaj:

Bilješka o piscu.....	4
Šok u poeziji.....	4
Intervju o pjesmi <i>Ulica fantoma</i>	5
Recenzija.....	5
Vakula je rek'o.....	6
Mašta povodom očiju.....	7
<i>Odlazak i Bura na Braču</i>	8
Pismo.....	9
<i>Vasionac i Cvrkutanje srca pokrajni sanja</i>	10
Tips and tricks.....	11
Strip <i>Kuće</i>	12
Križaljka.....	13

BILJEŠKA O PISCU

Tin Ujević, rođen Augustin, hrvatski je književnik i pisac brojnih poznatih djela. Rođen je 5. srpnja 1891. godine u Vrgorcu (gradu pokraj Imotskog), a umro je 12. studenog 1955. godine. Studirao je u Zagrebu na Filozofskom fakultetu gdje je počeo objavljivati pjesme i kritike.

Nakon uhićenja, emigrirao je u Pariz odakle je slao pjesme hrvatskim časopisima pa mu je 1914. godine deset pjesama uključeno u zbornik *Hrvatska mlada lirika*. Nakon povratka iz Pariza seli se u Beograd gdje objavljuje pjesničke zbirke *Lelek sebra* i *Kolajna* u kojima se formira kao pjesnik simbolističkog i esteticističkog pravca. U zreloj fazi stvaralaštva potvrđuje kako je upravo on jedan od najvažnijih pjesnika avangarde. U četrdesetogodišnjem stvaralačkom razdoblju objavio je velik broj zbirki od kojih se ističu: „Lelek sebra“, „Kolajna“, „Auto na korzu“, „Ode na papirnatu slamu“ i „Žedan kamen na studencu“.

ZANIMLJIVOSTI:

- nikada nije dobio formalnu akademsku titulu unatoč studiranju filozofije
- bio je veliki ljubitelj glazbe (osobito klasične)
- imao je običaj pisanja pjesama na komadiće papira koje je poslije bilo teško sastaviti
- bio je odličan šahist
- imao je specifičan način odijevanja (često je nosio stara i neusklađena odijela)

Ema Čolo, 4. D

Šok u poeziji! Ujević je napisao kratku pjesmu...

Moguće je. Jedan od najpoznatijih hrvatskih pjesnika napisao je pjesmu od samo šest distiha. No ni ona nije iznimka. Pjesma *Odlazak*, iako je jedna od najkraćih Ujevićevih pjesama daje iznimno snažnu poruku. Objavio ju je tijekom svoga boravka u Beogradu. Dio je pjesničke zbirke *Lelek*

Učenici trećih razreda za zadaću na satu Hrvatskoga jezika dobili su zadatak da intervjuiraju nekog od svojih ukućana, prijatelja, poznanika i sl. o Ujevićevoj pjesmi *Ulica fantoma*. Učenici su svojim profesorima prezentirali zanimljive radove, a mi smo odabrali jedan intervju naše učenice koji smo htjeli podijeliti s vama.

Intervju o pjesmi *Ulica fantoma*

1. Kako bi opisala o čemu se ova pjesma radi?

Po meni ova pjesma ima dva značenja. Prvo je to da pjesnik govoreći kako pored živih ljudi lutaju i brojni fantomi želi ukazati čitatelju na to koliko je tanka granica između života i smrti. Zbog te tanke granice uvijek oko nas vlada staro i novo doba. Drugo značenje je to da pjesnik fantome metaforom predstavlja kao ljude koji su živi, ali mrtvi iznutra, one koji su izgubili sami sebe.

2. Koje osjećaje je u tebi probudila ova pjesma?

Pjesma je u meni probudila tmurne i teške osjećaje jer je takva i pjesma.

3. Koji dijelovi su ti se svidjeli, a koji nisu? Zašto?

Najviše su mi se svidjeli stihovi *Samo se čudim kako usudno sliče/ živi na mrtve, a mrtvi opet na žive*. Svidjelo mi se kako pjesnik uspoređuje žive i mrtve. Nema dijelova koji mi se nisu svidjeli, osim riječi kojima nisam razumjela značenje, ali sam istražila što znače kako bih u potpunosti razumjela djelo.

4. Kome bi preporučila da pročita ovu pjesmu?

Preporučila bih ju svima. Pjesme je vrlo zanimljiva i pjesnik nam na jednostavan način prikazuje koliko je tanka granica između života i smrti. Što si mislila o čemu se govori u pjesmi prije nego što si ju pročitao?

Kada sam pročitala naslov pjesme prvo sam išla vidjeti značenje riječi fantom te sam po tome mislila kako se u pjesmi govori o ulici gdje žive samo fantomi.

5. Nakon prvog čitanja kakav je dojam na tebe ostavila pjesma?

Nakon prvog čitanje pjesma je na mene ostavila pozitivan dojam. Dojmilo me se kako pjesma ostavlja osjećaj tmurnosti i potiče na razmišljanje o ljudima i nama samima.

Vakula je rek'o

Svaka je pjesma pokrivač koji se nakon prvog čitanja otkrije i pokaže poruku koju skriva. No, kako bih došla do poruke prvo uživam ušuškana pod toplim poplonom, a zatim se vraćam iz sna u realnost. Točno tako teklo je moje čitanje Ujevićeve pjesme *Dažd*.

Pjesma, može se zaključiti i po samom naslovu, govori o kiši. Ona je prikazana i izgledom, tj. oblikom pjesme te izborom riječi. Naime, strofe su različitih duljina kao i stihovi koji čine jednu dosta veliku cjelinu. Doživjela sam to kao velik pljusak koji se u mahovima mijenja, na trenutke pada jače, na trenutke slabije što dokazuju i stihovi „Toči kao iz kabla“ te „rominja...|... sipi i sipi“. Čitajući pjesmu, tu sam kišu doživjela; čula sam ju, osjetila na koži, osjetila njezin miris, primila njezine pozdrave, pratila njezin ritam koji prati i ritam pjesme. Ujević spominje i kako kiša stvara gomilu vode koja teče kojom sam i ja tekla kroz stihove. Ova je kiša čak i locirana u Zagreb pa sam se mogla poistovjetiti s kišnim danima koje promatram s prozora. Kiša nam uvijek daje mogućnost većeg opuštanja i prepuštanja mašti jer nam oduzima snagu za ikakav rad i daje odmor našoj duši. Međutim, došavši do kraja pjesme i njezinim ponovnim iščitavanjem tu sam kišu vidjela drukčijim očima. U vrijeme kada je Ujević pisao ovu pjesmu nije bio u svojoj domovini i moguće je da ga je kiša u inozemstvu podsjetila na zagrebačku kišu gdje je studirao. Kiša su njegova sjećanja, odnosno nostalgija koja ga dovodi do rodnog mjesta, mjesta u Hrvatskoj gdje je odrastao, općenito u rodnu domovinu koju voli. Očito mu je tada mnogo nedostajala njegova zemlja i obitelj, a kiša se mijenja kako se i njegovi osjećaji mijenjaju. Na kraju dolazi i Sunce koje miče oblake i suši moker grad. To je kraj Ujevićeve prisjećanja i vraćanje u stvarnost, ali ujedno i osjećaj nade u povratak svome rodnom kraju.

Ove promjene u kiši, zapravo konstantnu kišu koju na kraju osuši sunčeva svjetlost možemo zamisliti kao vremensku prognozu jednog kišnog tjedna koji završi sunčanom nedjeljom. Ujević je postao Vakula, ali njegovu prognozu nisam pogledala odmah za cijeli tjedan nego svaki dan uživala u onome

Zagreb

pon 16 ° C / 11 ° C

uto 15 ° C / 10 ° C

sri 17 ° C / 11 ° C

Sara Blažević, 4. D

čet	16 °C / 9 °C	
pet	18 °C / 12 °C	
sub	17 °C / 11 °C	
ned	24 °C / 15 °C	

Slika 3. vremenska prognoza *Dažda*

Mašta povodom očiju

Mašta povodom očiju pjesme je Tina Ujevića koju je napisao 1933., a svrstao ju je u svoju zbirku *Ojađeno zvono*. Tema pjesme su oči i njihova moć.

Na početku pjesnik govori kako svi ljudi za sobom ostavljaju neke tragove. Na primjer, tragove koraka, kretnju ruku i sl. Nadalje, pjesnik otkriva kako ipak, najveći trag ostavljaju naše oči. Retoričkim pitanjem se pita *Ima li u oku zapisanih mašta/ il mi u oko prenosimo svašta?*. Mislim da i pjesnik smatra kako mi sami u svoje oči prenosimo svašta, tj. Kako tijekom života naše oči vide svakakve stvari, lijepe i ružne. Nadalje, baš zbog toga pita *Ko će smjeti reći da je oko časno?* s obzirom na to što sve naše oči vide. Pjesnik priča kako je jutros sanjao san o dvije žene, jednu koja gleda bistro, a drugu koja gleda kroz mrežice. Kontrastom želi pokazati dvije vrste ljudi, jedne koji gledaju bistro i jasno te druge koji gledaju kroz mrežice, tj. Zamućeno. Ponovno pjesnik se pita što to čudno i mračno piše u očima te kako je to jednom znao, no više se ne sjeća. Na kraju, zaključuje kako oči sve govore i kada smo goli i kada nam je duša gola. Završava pjesmu dojmljivim i tmurnim stihovima plamen kojim starac u grob skori gleda/ nehotice vidim već u oku čeda. Kojima želi ukazati na to kako već i dijete u svom oku ima pojam smrti i kako je život kratak i kako brzo prolazi.

Pjesma *Mašta povodom očiju* me se dojmila, pogotovo zbog motiva očiju koje su naše ogledalo u kojima vidimo sami sebi i u kojima drugi vide nas same. Jako su me se dojmila snažna retorička pitanja koja postavlja pjesnik i koja čitatelja potiču na razmišljanje. Pjesnik pjesmom otkriva moć očiju o kojoj smo vjerojatno znali, ali nikada nismo razmišljali o njoj, a ova pjesma je odlična da nas potakne na razmišljanje o moći koju oči skrivaju.

Nika Klarić, 4. D

Ema Čolo, 4. D

ODLAZAK I BURANA BRAČU

pjesnikova ljubav i
nostalgija prema
rodnome kraju

kamo god otišao on u
srcu i mislima osjeti svoj

dom

kaloper

“Bura. Bura. Bura. Bura”

Nika Klarić, 4. D

Jedan naš učenik u povijesnom arhivu Hrvatske književne povijesti naišao je na pismo koje je napisao prijatelj svom prijatelju i to baš u doba Tina Ujevića. Donosimo vam pismo puno ljubavi i povijesne značajnosti.

STRAHIMIRU MIHAJLOVIČU

Dragi moj prijatelju!

Prije svega nadam se da si dobro, prijatelju moj najmiliji. Javljam ti se iz hladne zemlje Finske gdje oputovah prije nekoliko dana. Poslušao sam te i otišao za Njom, baš onako kako si mi rekao da učinim. Obećao sam ti da kad otputujem da ti pripovijedam nešto više o Njoj i evo upravo ti zbog toga pišem. Pročitah u vjesniku prije puta pjesmu našeg pjesnika Tina Ujevića (ti ćeš ga, prijatelju moj najmiliji, vjerojatno prepoznati po imenu Augustin) i kao da sam ja pisao tu pjesmu o Njoj. Pjesma se zove Dozrijevanje ljepote, a govori o ljepoti koja se rađa u ženi. Nakon prvog čitanja odmah mi se svidjela, pročitao sam ju ponovno i shvatio kako je ta pjesma tako lijepa, a njeno značenje još ljepše. Započinje sa stihom *Javila se rano, poslije jedne zore*, a koje li slučajnosti i Ona se meni javila u zoru 25. augusta. Ujević kaže kako se ljepota *smiješila s praga bez goropadnosti* kao i Ona. Ima mili osmijeh, bez imalo zlobe u njemu. U četvrtoj kitici pjesnik uzdiže i jakim motivima potvrđuje s punim pravom jakost te ljepote. Ispisat ću ti te divne motive i pridjeve koje pjesnik pripisuje ljepoti, a ja ih u potpunosti pripisujem Njoj.

Mlado meso, duša amalgame, biser što se cakli, stidno voće...

Nadalje, piše o tome kako je ljepota otišla po svijetu. Taj dio, prijatelju moj najmiliji, nisam nešto dobro razumio, ali kako kažu svatko razumije djelo iz svoje perspektive pa tako sam ja to protumačio na svoj način. Baš kao što je Ona otišla u svijet, u nepoznato tako je i ta ljepota otišla. Dan kada je otišla, to je bio moj najteži dan. Izdvojit ću stihove koje sam posebno upamtio, *Nije dala, da je poznaju sred grada/govoreći rulji: Nisam Ona Ista*. Pjesma lijepo kaže kako je ljepota bila čeznuće, san o zori i vjetar baš kao i Ona. Zasigurno je pjesnik isto pisao ovu pjesmu o nekoj ženi koja mu se svidjela i u koju je zaljubljen kao i ja u Nju.

Dragi moj prijatelju, to bi bilo to od mene. Javit ću ti se ponovno nekom drugom prilikom. Sada moram ići, traganje me čeka. Ostaj mi dobro i pamti ovu lijepu pjesmu, a ako dođeš u priliku da ju pročitaš obavezno to učini. Zbogom i ostaj mi dobro, prijatelju moj najmiliji!

Tvoj prijatelj, Mitroslav Krupićev

VASIONAC I CVRKUTANJE SRCA U POKRAJINI SANJA

kada nas ljudi iznevjere
možemo pronaći mir i
nadu u nečemu što
volimo

Ujević pronalazi mir u
svojim pjesmama

“vasionac” = svemir

SLOBODA!!!

Ema Čolo, 4. D

Tips and tricks

Ujevićeva pjesma Meni bez mene na prvu gasi u čitatelju svaku nadu, no zavirimo li iza Ujevićevih stihova otkrit ćemo vrlo značajnu poruku. Točno je i žalosno da je svijet takav, međutim Ujević nas kratko i oštro, u samo dva katrena, upozorava nagomilavanjem riječi s istim početkom bez- kako je taj svijet loš, isprazan i treba ga mijenjati. Zato evo nekoliko uputa kako biti „spasitelj“ beznadnog svijeta:

- 1. Iskoristi svaku minutu koja ti je podarena, ne dopusti da: „Ure od smole cure besmisleno“**
- 2. Budi sretan i sanjaj o ciljevima koje ćeš jednog dana ostvariti da ne budeš: „sumorni čovjek snatri bestjelesno“**
- 3. Ne boj se budućnosti, uživaj sad u ovom prekrasnom trenutku života da ti ne kažu: „sutonska strast se boji bezimeno“**
- 4. Snaži, širi i poštuju svoju ljubav, nemoj je se ustručavati jer često u svijetu: „ljubav jeca, jeca bespredmetno“**
- 5. Sve što radiš radi punim plućima jer: „sve je danas prazno beskonačno“**
- 6. Kada poklekneš u teškim trenucima, dopusti da te vjetar snage života digne na noge da: „vjetar“ NE „duva, duva bezutješno“**
- 7. Primi zagrljaj neprijatelja svoga i svakog tko traži svoj smisao primi za ruku i sigurno ga dovedi do pravog puta jer bez ičije pomoći oni su: „gole duše koje neprestano | ištu i grle beznadno, beskrajno.“**

Ujević je svoje osjećaje pretočio u ovu pjesmu kako bi sebe pogurao da snažno koraca dalje kad ga život iznevjeri. Pratimo ove korake da i mi idemo dalje kad nam nešto stišće kočnice.

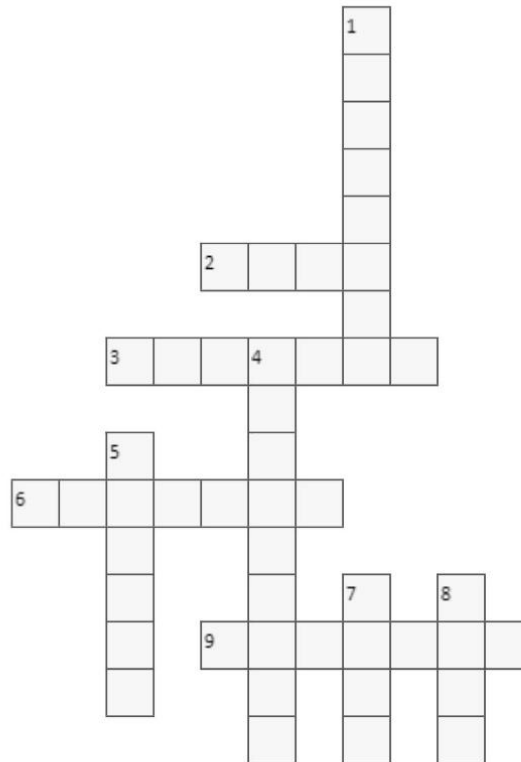
Sara Blažević, 4. D

Slika 4. Strip *Kuće*

Sara Blažević, 4. D

Tin Ujević

Horizontalno

- 2. koliko je godina živio u Parizu?
- 3. djelo koje predstavlja vrhunac njegove lirske moći
- 6. svemir
- 9. rodni grad (pokraj Imotskoga)

Okomito

- 1. puno ime
- 4. književno razdoblje tijekom kojeg je Ujević najviše stvarao
- 5. hrvatski grad u kojem je osnovna škola imenovana nakon njega
- 7. osoba, intelektualac, umjetnik koji se ističe načinom života u kojem se ne trudi steći materijalna dobra te socijalnu sigurnost i komfor
- 8. kiša